

Çeklerde ibraz süresi ertelendi, icralar durdu

Akaryakıt kaçakçılığıyla mücadeleyle ilişkin kanunda, emekliye ve çek borçlularına müjde çıktı. Buna göre, emeklilerin bayram ikramiyesi 1000 liradan 1100 liraya çıkarılırken, pandemi döneminde uygulanan kısıtlamalar sebebiyle çeklerin bankalara ibrazı ile icra iflas takipleri 31 Mayıs'a kadar durduruldu

30 Haziran'a kadar işten çıkarma yasağı

CUMHURBAŞKANI Kararı ile işten çıkarma yasağı, 17 Mayıs'tan itibaren 30 Haziran'a kadar uzatıldı. Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan imzasıyla Resmi Gazete'de yayımlanan kararla, 4857 sayılı İş Kanunu'nun, işçilerin iş akıtlarının feshedilmesinin önüne geçilmesi yönelik düzenlemeyi içeren geçici 10'uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkralarının da belirtilen sürelerin, 17 Mayıs 2021'den itibaren 30 Haziran 2021'e kadar uzatılması düzenlendi.

AKARYAKIT kaçakçılığıyla mücadeleyle ilişkin düzenlemeleri de içeren Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Dair Kanun Teklifi, TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilerek, yasalaştı. TBMM Genel Kurulunda, kanun teklifi üzerindeki görüşmelerde, aciliyeti dikkate alınarak iki yeni madde de ihdas edildi. Kanuna göre, emeklilerin bayram ikramiyesi 1000 liradan 1100 liraya çıkarıldı. Kovid-19 hastalığıyla mücadele kapsamında ülke genelinde uygulanan kısıtlamalar dikkate alınarak hak kayıplarının önlenmesi amacıyla ibraz süresinin son günü 30 Nisan-31 Mayıs arasına, bu tarihler dahil olmak üzere, isabet eden çekler ibraz edilemeyecek, 1 Haziran'dan sonra, kanun ibraz süresi içinde ibraz edilebilecek.

30 Nisan-31 Mayıs arasında, bu tarihler dahil olmak üzere vadesi gelen kambiyo senedi-ne dayalı alacaklar hakkında icra ve iflas takibi başlatılmayacak, ihtiyati haciz kararı verilemeyecek ve başlamış olan takipler duracak. Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamına giren kamu idarelerinin kamu hukukundan veya özel hukuktan doğan alacakları hakkında 30 Nisan-31 Mayıs arasında icra ve iflas takibi başlatılmayacak.

Hesapta varsa ödenecek

Bu arada, çeklerin bankalara ibraz edilemeyeceğine ilişkin hükmün bankacılık sisteminde karışıklığa yol açması üzerine Ticaret Bakanlığı bir açıklama yaptı. Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada, "İbraz süresinin son günü 30 Nisan 2021 ile 31 Mayıs 2021 tarihleri arasında isabet eden çeklerin belirtilen tarihler arasında bankaya ibrazı halinde çek hesabı sahibinin hesabında çekin karşılığının bulunması kaydıyla çekin ödenmesi, aksi takdirde 1 Haziran 2021 tarihinden önce karşılıksız işlemleri yapılmaması gerekmektedir. Bu hususta oluşan tereddütleri gidermek ve uygulama birliğini sağlamak üzere ilgili kurumlarla bildirim yapılmıştır" denildi.

Suistimal edilebilir

İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** çek tahsilatı ve icra süreçleri ile ilgili düzenlemelerin, piyasada çok ciddi bir belirsizliğe yol açarak ödeme kaosu yarattığını söyledi. Bahçivan "Düzenleme yapılırken bazı alanların eksik bırakılmasından dolayı yaşanan kaos, sektörlerimizde ciddi bir belirsizliğin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Her ne kadar saatler

inde bu konuda düzeltmeler yapılsa da, bu tür kararların gerçeklerle ve piyasaya yansımaları olumsuzlukların önceden hesaplanarak yapılması önemlidir. Çünkü alınan bu kararlar, böylesine önemli bir süreci suistimal ederek kendi çıkarı için kullanmaya çalışan insanlara fırsatlar verirken, diğer yandan sanayicinin kendi finansal sorumluluklarını da aksatabilmektedir" dedi.

Hile yapana lisans yok

Öte yandan, akaryakıt sektöründe zorunlu teminat uygulaması kapsamında istenilen teminatları vermeyenlere 25 bin TL'den az ve 1 milyon TL'den fazla olmamak üzere bir önceki yıl brüt satış gelirinin binde 3'ü kadar özel usulsüzlük cezası verilebilecek.

Vergi güvenliğinin sağlanması, kayıt dışı ekonomi ve vergi kaçakçılığı ile etkin bir şekilde mücadele edilmesine yönelik olarak ödeme kaydedici cihazlara ve otomasyon gibi elektronik sistemlere fiziksel ve bilişim yoluyla müdahale eden

kişiler, kaçakçılık suçları kapsamında 3 yıldan 5 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacak.

Akaryakıt dağıtıcı ve bayi lisans başvurusu, lisans tadili veya lisans süresinin uzatılmasına ilişkin taleplerin yerine getirilmesi için vadesi geçmiş vergi borcunun bulunmaması şartı aranacak.

Akaryakıt dağıtıcıları, herhangi bir dağıtıcıdan aldıkları akaryakıtı başka bir dağıtıcıya satamayacak.

Bayi denetim sisteminin kurulmasında ve uygulanmasında dağıtıcı lisans sahiplerine hizmet veren tüzel kişilerin yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde dağıtıcı lisans sahiplerine verilen para cezasının onda biri tutarında idari para cezası verilebilecek.

"Petrol Piyasası Kanunu'na göre yapılan talep veya işlemlerde, kanuna karşı hile veya yalan beyanda bulunulduğunun tespiti halinde lisans iptal olunur." hükmü kapsamında lisans iptal olanlara yeniden lisans verilmeyecek. Dağıtıcılar arası akaryakıt ticaretine ilişkin hükümlere aykırı davranış tespit edilen dağıtıcılara idari para cezası uygulanacak. Aynı hükümlere aykırılığın lisans sahibi tarafından iki yıl içinde tekrar edilmesi halinde dağıtıcı lisansı iptal edilecek.

LPG dağıtıcı ve otogaz bayi lisansları ile diğer lisans türlerine ilişkin olarak lisans başvurusu, lisans tadili veya lisans süresinin uzatılmasına ilişkin taleplerin yerine getirilmesi için vadesi geçmiş vergi borcunun bulunmaması şartı aranacak.

Ciro kaybı desteği 31 Mayıs'a uzadı

TİCARET Bakanı Mehmet Muş, salgından olumsuz etkilenen yiyecek içecek sektörüne yönelik geri ödemesiz ciro kaybı desteğinden başvuru sürelerinin uzatıldığını söyledi. Sosyal medya hesabından açıklama yapan Bakan Muş, destekten yararlanma şartını taşıyan fakat çeşitli sebeplerle başvuruda bulunmayan işletmelerin, 31 Mayıs 2021 saat 23:59'a kadar başvurabileceklerini kaydetti. Bakanlıktan yapılan açıklamada ise yiyecek içecek sektörüne yönelik ciro kaybı desteğinin 5 Şubat ta-

rihli Cumhurbaşkanı Kararı ile başlatıldığı belirtilerek, bu destekten ciroyu 3 milyon liranın altında olup, 2020'de yüzde 50 ve üzerinde ciro kaybına uğrayan işletmelerin yararlanabileceği hatırlatıldı. Açıklamada, cironun azalan tutarının yüzde 3'ü oranında destek verildiği belirtilerek, bunun da 2 bin lira ile 40 bin lira arasında olabileceği bildirildi. Ayrıca 30 Nisan'da sona eren başvuru süresinin, 31 Mayıs'a uzatıldığı kaydedildi. Bu arada, Muş, esnafa ve sanatkara destek paketine başvuruların 31 Ma-

yıs saat 23:59'a kadar e-devlet üzerinden yapılabileceğini bildirdi. Muş, "Koronavirüs salgınından olumsuz etkilenen esnaf ve sanatkarlarla gerçek kişi tacirlere yönelik aylık 1000 lira gelir desteğiyle, büyükşehirlerde 750 lira, diğer şehirlerde 500 lira olan kira desteği süresi 1 ay daha uzatılmıştır. TES-KOMB aracılığıyla veya doğrudan Halkbank aracılığıyla esnaf ve sanatkarlar kullandıkları kredilerin taksit ödemeleri 1 Temmuz 2021 tarihine kadar ertelenmiştir" dedi.

Çek krizinin genelgeyle çözümüne 'yasallık' itirazı geldi

Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Torba Yasa'nın "Mayıs ayı boyunca çeklerin bankalara ibraz edilemeyeceğine" ilişkin hükmü dün bankalarda kaos yarattı, karşılığı olan çekler de ödenmedi. İş dünyasından gelen yoğun talep üzerine Ticaret Bakanlığı bir açıklama yaparak, 30 Nisan-31 Mayıs arasında karşılığı olan çeklerin banka tarafından ödenebileceğini belirtti. Bankalar da geç saatlere kadar çalışıp sorunu kısmen çözdüler. Ancak gazetemiz yazarı Bumin Doğrusöz ile Prof. Dr. Ersan Şen, yasa hükmü nedeniyle bankaların, ibrazı yasak olan çekleri ödemesinin hukuksuz olduğunu savundular.

HÜSEYİN GÖKÇE/07

İş dünyası temsilcileri ödemelerdeki aksamalara tepki gösterdi

/ 07

KANUNUN YARATTIĞI ÇEK KRİZİNİN GENELGEYLE ÇÖZÜMÜNE "YASALLIK" İTİRAZI GELDİ

Bumin Doğrusöz: Yasa çok açık, buna göre banka ödeme yapamaz

HÜSEYİN GÖKÇE/ANKARA

TBMM'de kabul edilen ve dünkü Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Torba Yasası'nın Mayıs ayı boyunca çeklerin bankalara ibraz edilemeyeceğine ilişkin hükmü gün boyu bankacılık sistemini tıkadı. İş dünyasından gelen yoğun talep üzerine Ticaret Bakanlığı dün öğleden sonra bir açıklama yaparak, bu tarihler arasında karşılığı olan çeklerin banka tarafından ödenebileceğini belirtti ve bu konuyla ilgili taraflara bildirim yapıldığını açıkladı.

Ancak gazetemiz yazarlarından Bumin Doğrusöz, yasa hükmünün çok açık olduğunu belirterek, bankaların ibrazı yasak olan çeki ödeyemeyeceğini söyledi. Bakanlık tarafından yapılan açıklamada, ilgili kanun maddesinin gerekçesine atıfta bulunulduğuna dikkat çeken Doğrusöz, "Gerekçenin esas alınabilmesi için kanunun muğlak veya yoruma açık olması gerekir. Ancak burada kanun doğrudan ibraz yasaktır demek suretiyle, net bir ifade kullanmıştır. Dolayısıyla lafzın açık olduğu yerde, yargı kararlarında belirtildiği gibi yorum yapılamaz" dedi.

Yasadaki ibraz yasağına rağmen ödeme yapacak bankanın çek borçlusuna karşı sorumlu olacağını altını çizen Doğrusöz, "Ödeme yapılan tarih ile 1 Haziran arasındaki süre için faiz kadar bir tazmin yükümlülüğü altına girebilirler. İbrazi kanun ile yasak olan ve ibraz edilemeyen bir çeki banka ödeyemez" dedi.

TBMM'de kabul edildikten sonra jet hızıyla onaylanarak Resmi Gazete'de yayınlanan torba kanun düzenlemesinin 15'nci maddesi, dün öğleye kadar bankacılık sistemini çek yönüyle tamamen tıkadı. Düzenlemeye konu madde, 30 Nisan ile 31 Mayıs tarihleri arasında bankalara çek ibrazı yapılamayacağını çağını öngörüyordu. Kanun maddesi çek ibrazını kesin olarak yasakladığı için, karşılığı olan çekler bile bankaya ibraz edilemediği için tahsilatı yapılamadı. Bankalar çekle ilgili takas işlemlerini de kabul etmediler. Bunun üzerine, iş dünyası temsilcileri gerek sosyal medya üzerinden gerekse doğrudan ekonomi yönetimiyle temasa geçerek, durumun düzeltilmesini talep ettiler.

Madde yasaklıyor ama madde gerekçesiyle sorun çözüldü!

Torba yasanın ilgili maddesi çok açık şekilde (karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın) çekin ibraz edilmesini yasaklıyordu. Gelen şikayetler üzerine Ticaret Bakanlığı yazılı bir açıklama yaparak, ilgili maddenin gerekçesine atıfta bulunuldu.

Açıklamada düzenlemenin, kapanma döneminde aksayan ödemeler yüzünden yasal takip yapılmaması amacıyla çıkarıldığı belirtilerek,

"Bu itibarla, düzenlemenin amacı ve gerekçesi de dikkate alınarak, ibraz süresinin son günü 30/4/2021 ile 31/5/2021 tarihleri arasında isabet eden çeklerin belirtilen tarihler arasında bankaya

Düzenleme:

Torba yasa çeklerin 30 Nisan-31 Mayıs tarihleri arasında bankaya ibraz edilmesini yasakladı.

Yaratıldığı sorun:

Şirketler karşılığı olan çekleri bile bankaya ibraz edemediler, bu durum tüm nakit akışını bozdu. Bankacılık sistemini tıkadı.

Çözüm: Ticaret Bakanlığı yasa da ibraz yasağı diye kesin ifade olmasına rağmen, karşılığı olan çeklerin bankalara ibraz edilebileceğini belirterek, sorunun çözüldüğünü açıkladı.

Tebliğ yayımlandı

Çek ile ilgili sıkıntılan genelge ile çözmeye çalışan Ticaret Bakanlığı öğleden sonra mükerrer Resmi Gazete'de bir tebliğ yayınladı.

Tebliğde 30 Nisan ile 31 Mayıs tarihleri arasında çek ibraz yasağının bulunduğu belirtilirken, bu hükmün gerekçesinde kapanmanın ticari hayata olumsuz etkilerinin azaltılmasının amaçlandığına dikkat çekildi. Tebliğde, düzenlemeyle Covid-19 salgını hastalığı nedeniyle uygulanan kısıtlama tedbirleri kapsamında çekini bankaya ibraz edemeyen alacaklının hakkının korunmasının yanı sıra borçlunun ödeme günü bu tarihler arasına denk gelen borçlarını 1/6/2021 tarihinden sonra ödeyebilmesine de imkân sağlandığı belirtilerek,

"a) İbraz süresinin son günü, 30/4/2021 ile 31/5/2021 tarihleri arasında isabet eden çeklerin, belirtilen tarihler arasında bankaya ibraz edilmesi halinde, çek hesabı sahibinin hesabında çekin karşılığının bulunması kaydıyla çek bedelinin ödenmesi gerekmektedir.

b) İbraz süresinin son günü, 30/4/2021 ile 31/5/2021 tarihleri arasında isabet eden çeklerin, belirtilen tarihler arasında bankaya ibraz edilmesi ve çek hesabı sahibinin hesabında çekin karşılığının bulunmaması halinde, 1/6/2021 tarihinden önce 5941 sayılı Çek Kanunu kapsamında karşılıksızdır işlemi yapılmayacaktır. 1/6/2021 tarihinden sonra ise söz konusu çeklerle ilgili gerekli işlemler yapılabilmektedir" ifadeleri kullanıldı.

ibrazı halinde çek hesabı sahibinin hesabında çekin karşılığının bulunması kaydıyla çekin ödenmesi, aksi takdirde 1/6/2021 tarihinden önce karşılıksızdır işlemi yapılmaması gerekmektedir. Bu hususta oluşan tereddütleri gidermek ve uygulama birliğini sağlamak üzere ilgili kurumlara bildirim yapılmıştır" denildi.

Dün öğleden sonra ise Ticaret Bakanlığı aynı içerikte bir tebliği de Resmi Gazete'nin mükerrer sayısında yayınladı.

Düzenleme ile sabah saatlerinde çek takas işlemi de tamamen durduran bankalar, Ticaret Bakanlığı'nın bu açıklamasının ardından takas işlemlerine başladılar. Bankalar, geç saatlere kadar takas işlemlerine devam ettiler.

Kim ne şikayette bulunmuştu?

TOBB BAŞKANI RIFAT HİSARCILIOĞLU:

"Önceki gün yapılan çek düzenlemesiyle ilgili karşılığı olan çeklerin de tahsil edilemediği şikayetleri geliyor. Karşılığı olan çeklerin ödenmemesi bütün sistemi kilitliyor. Bu sorunun acilen çözülmesini tüm iş dünyamız adına talep ediyoruz." Hisarcıoğlu, sosyal medyadaki bu paylaşımından yaklaşık 1 saat sonra, Ticaret Bakanlığı'nın duyurusunu paylaşarak, sorunun çözüldüğünü duyurdu.

ATO BAŞKANI GÜRSEL BARAN:

"Kapanma sürecinde çek ödemelerinin ertelenmesi kararı ticari sistemin tıkanmasına yol açtı. Üyelerimiz, bankalar açıkken ve diğer ödemeler de yapılyorken, çeklerin ödenmemesinin, hatta karşılığı varken ödenmemesinin sorun olduğunu iletiyor. Üyelerimiz adına çözüm talep ediyoruz."

İSO BAŞKANI ERDAL BAHCIVAN:

"Düzenleme yapılırken bazı alanların eksik bırakılmasından dolayı yaşanan kaos, sektörlerimizde ciddi bir belirsizliğe ortaya çıkmasına neden olmuştur. Her ne kadar saatler içinde bu konuda düzeltmeler yapılsa da, bu tür kararların gerçeklerle ve piyasaya yansıtacak olumsuzlukların önceden hesaplanarak yapılması önemlidir. Çünkü alınan bu kararlar, böylesine önemli bir süreci suistimal ederek kendi çıkarı için kullanmaya çalışan insanlara fırsatlar verirken, diğer yandan **sanayicinin** kendi finansal sorumluluklarını da aksatabilmektedir."

Şen: Tebliğ kanunun üstünde değildir

DÜNYA'ya bir değerlendirme yapan Prof. Dr. Ersan Şen ise torba yasanın bu haliyle bankaların karşılığı olan çekleri bile ödeyemeyeceğini söyledi. Şen, kanunı düzenlemenin çok açık olduğunu belirterek, bankaların tebliğ veya genelgeye göre çekleri ödeyemeyeceğini belirtti. Şen, çıkarılan tebliğin kanun hükmünün üstünde olamayacağı gibi, gerekçenin de kanun metninin üzerinde olamayacağını vurgulayarak, "Kanun lafzında ne yazıyorsa, geçerli olan odur" dedi.

Sanayicilerin vergi primi ertelensin!

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, tam kapanma tedbirleri ile sanayinin farklı sektörlerinde bazı sıkıntıların yaşanmasının kaçınılmaz olduğuna dikkat çekerek, "Şirketlerimizin tam kapanma sürecini en az hasarla atlattırması için öncelikle vergi ve SGK prim ödemeleri makul bir süre ertelenmelidir" çağrısı yaptı

İSO Meclisi'nin Nisan ayı olağan toplantısı "Türkiye ve İstanbul Nüfusunda Gözlemlenen Değişim ve Eğilimlerin Sanayimiz ve Ekonomimiz Üzerindeki Etkilerine Bir Bakış" ana gündemi ile video konferans üzerinden gerçekleştirildi. Konuşmasında, aşıllama takviminde bazı sektörlerin ayrımcılık yapılarak öne çıkarılmasının sanayicileri vicdanen yaraladığına dikkat çeken Bahçivan, "Pandeminin başından beri ülkemiz ekonomisi

için canla başla fedakârca çaba sergilemeye devam eden, ülke ihracatına, üretimine ve vergi kaynaklarına en büyük katkıyı ve desteği sağlayan sanayi sektörümüzün çalışanları böyle bir ayrımcılığı asla hak etmiyor. Bu haksız uygulamanın en kısa zamanda düzeltilmesini sanayi sektörümüz adına şiddetle talep ediyorum" dedi. Perşembe gününden 17 Mayıs tarihine kadar uygulanacak olan tam kapanma tedbirleri ile sanayinin farklı sektörlerinde bazı sıkıntıların ya-

şanmasının kaçınılmaz olduğuna değinen Bahçivan "Yalnızca temel sektörlerimiz değil, bu sektörlerimize hammadde ve ara malı tedarik eden alt sektörler ile perakende sektörümüz de bu süreçten olumsuz etkilenecek. Şirketlerimizin bu süreci en az hasarla atlatabilmeleri için öncelikle vergi ve SGK prim ödemeleri makul bir süre ertelenmelidir. Bu süreçte özellikle perakende sektörü için kira ertelenmesi veya kira desteği çok daha önemli hale gelmiştir" diye konuştu. **DHA**

EKONOMİ YAZ BOZ TAHTASINA DÖNDÜ

MECLİSTE karşılıksız çek sorununu çözmek için çıkartılan yasa piyasayı kilitledi. Ödeme/Takas sisteminin kapatılmasına ekonomi çevrelerinden gelen tepkiler üzerine geri adım atıldı. Piyasayı kilitleyen kanun Maliye Bakanlığı'nın bir tebliği ile geri alındı. **6'da**

Piyasada çek kaosu

Dün Resmi Gazete'de yayımlanan çek düzenlemesi piyasada kaosa neden oldu. Vergi usul kanunu ve bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun düzenlemesine perşembe gecesi son anda eklenen bir geçici madde ile vadesi 30 Nisan ile 31 Mayıs tarihleri arasında denk gelen çeklerin ibrazı 1 Haziran'a ertelendi.

Yine bu tarihler arasında vadesi gelen kambiyo senedine dayalı alacaklar hakkında icra ve iflas takibi başlatılmayacağı, başlamış olanların duracağı da kanunda yer aldı.

KAOSUN ARDINDAN BAKANLIKTAN ADIM

Piyasada ödeme zincirinde sorun oluşması ve iş dünyasından gelen tepkiler üzerine Ticaret Bakanlığı açıklama yaptı. Açıklamada, "İbraz süresinin son günü 30/4/2021 ile 31/5/2021 tarihleri arasında isabet eden çeklerin belirtilen tarihler arasında bankaya ibrazı halinde çek hesabı sahibinin hesabında çekin karşılığının bulunması kaydıyla çekin ödenmesi, aksi takdirde 1/6/2021 tarihinden önce karşılıksızdır işlemi yapılmaması gerekmektedir. Bu

hususla oluşan tereddütleri gidermek ve uygulama birliğini sağlamak üzere ilgili kurumlara bildirim yapılmıştır" denildi.

Kaosun ardından Ticaret Bakanlığı açıklamanın yanı sıra bir de tebliğ yayınladı.

İSO BAŞKANI: ÖDEME KAOSUNA YOL AÇTI

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Yönetim

Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, tam kapanma dönemi için çek tahsili ve icra süreçleri ile ilgili düzenlemelerin, piyasada çok ciddi bir belirsizlik yaratarak ödeme kaosuna yol açtığını söyledi. Bahçivan, "Her ne kadar saatler içinde bu konuda düzeltmeler yapılırsa da bu tür kararların gerçeklerle ve piyasaya yansiyacak olumsuzlukların önceden hesaplanarak yapılması önemlidir" dedi.

"Anayasa'ya aykırı"

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi CHP Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu da Ticaret Bakanlığı genelgesinin sorunu çözmeyeceğini belirtti. Kuşoğlu, kanun ile Ticaret Bakanlığı genelgesinin çeliştiğini de belirterek birçok hukuki sorun olacağını vurguladı.

"Çek skandalı yarattılar"

Çekte yaşanan kaosla ilgili ekonomist Uğur Gürses, "Popülizm yapalım derken çek skandalı yarattılar. Gece yarısı 10 milletvekili sonuçlarını düşünmeden teklif verip yasa maddesi geçirdi. Mali sistemi ödemeleri bloke ettiler. Çeki keşide eden bile ödeyemez durumda" dedi.

Çalışana maaş, bankalara kredi ödemesi aksatacak karardan tepkiler üzerine vazgeçildi

Türkiye ekonomisi büyük oranda çek ve senetle dönerken dün gece alınan karar adeta piyasayı kilitledi. Çalışana maaş, bankalara kredi ödemesi aksatacak karardan tepkiler üzerine vazgeçildi.

Resmi Gazete'nin bugünkü (30.04.2021) sayısında yer alan vergi usul kanunu ve bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanuna göre, çeklerin bankalara ibrazı ile icra iflas takipleri 31 Mayıs 2021'e kadar durduruldu.

Şirketler açık tutulurken ödeme takas sisteminin kapatılması adeta nakit akışını durdurdu. Ancak Ticaret Bakanlığı gelen tepkiler ve ekonomide nakit akışının duracağı tepkileri üzerine takas sisteminin kapatılması uygulamasından vazgeçtiğini duyurdu.

Gece saatlerinde Resmi Gazete'de yayımlanan karara sabah saatlerinde Ekonomist Arda Tunca "Şirketleri açık tutup ödeme (takas sistemi) nasıl kapatılır? diye tepki gösterdi.

"Piyasanın nakit akışı bitti. Tahsilat ve ödeme nasıl durdurulur? Ödeme imkanı olup ödeyenin ticareti dönseydi hiç değilse" diyen Tunca, Cumhuriyet'e yaptığı açıklamada kararı şöyle eleştirdi:

- Takas sisteminin kapatınca ödemeleri teknik olarak imkansız hale getiriyorsunuz. Ya kardeşim bir firma benim isim çok iyi gidiyor ben tedarikçime ödememi yapacağım diyor, siz yasaklıyorsunuz. Piyasayı kilitliyorsunuz.

Hata dan dönülmemiş olsaydı, 'işimi yapayım' borcunu ödeyeyim diyen işletmelerin işlerini çevirmelerine engel konulmuş olacaktı. Buradan yapacağı tahsilatla maaş ödeyecek, tedarikçisine ödeme yapacak, hammadde alacak banka kredisini kapatacak olanların da tahsilat yapmaları teknik olarak engellenmiş olacaktı.

- Kararla bankalar, iş yapma yapma potansiyeli olan firmalar, onların tedarikçileri, maaş ödenemeyeceği için çalışanlar mağdur olacaktı.

- Türkiye piyasası büyük oranda vadeli çekle dönen bir piyasa. Bırakın piyasaya para aksın.

- Çekli ödemelerin durması ekonomiye ağır hasar verecekti.

- Bu yasayı çıkarılanlar ekonomide nasıl bir hasar yarattıklarının farkındalar mı?

- Türkiye, yönetim felsefesinde çok ağır bir sıkıntı yaşıyor. Yöneticilerin, kanun koyucuların son derece nitelikli olması gerekiyor. Ekonomi, sağlık, dış politika, eğitim, v.s. Her alanda kararların sürekli değiştiği, birbirile tezat oluşturan kararlar alınıyor. Esnek bir yönetim anlayışına sahip olup gelişmelere süratle ayak uydurmak başka şey, yönetimin felsefesini değiştirmek başka şey.

- Bir maçın kuralları hep aynıdır ama sahada oynanan iki farklı maçın kalitesinin birbiriyile hiç ilgisi olmayabilir. Demek istediğim, yönetimin felsefi duruşu. Bunu kaybetti Türkiye. Çok yönlü ve analitik düşünmeden alınan her karar önce bir "yasakla" karşımıza çıkıyor. Çünkü, yasak koymak çok kolay. Ancak, bir konuyu tüm yönleriyle düzenleyerek toplumsal katkı sağlayacak düzenlemeler ortaya koymak temeli iyi olan nitelikli bilgi istiyor.

Eski hazineci, bankacı ve Gelecek Partisi Hazine ve Maliye Politikaları İzleme Kurulu Başkan Yardımcısı Kerim Rota: Hayatı boyunca çek yazdığını veya tahsilat vermediğini düşündüğüm 10 milletvekilinin teklifi ile kanunlaşan uygulamaya, yaşanan kaos sonrasında Ticaret Bakanlığı'nın "basın duyurusu" ile pardon denmiş oldu.

İş dünyası örgütleri sabah saatlerinde yaptıkları açıklamalarda karara şöyle tepki göstermişti:

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Yönetim Kurulu Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu: Dün yapılan çek düzenlemesi ile ilgili

karşılığı olan çeklerin de tahsil edilemediği şikayetleri geliyor. Karşılığı olan çeklerin ödenmemesi bütün sistemi kilitliyor. Bu sorunun acilen çözülmesini, tüm iş dünyamız adına talep ediyoruz.

İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan** Covid-19 salgını ile mücadele kapsamında ülke genelinde uygulanan kısıtlamalar dikkate alınarak hak kayıplarının önlenmesi amacıyla tam kapanma dönemi için çek tahsilatı ve icra süreçleri ile ilgili düzenlemelerin, piyasada çok ciddi bir belirsizlik yaratarak ödeme kaosuna yol açtığını söyledi. Bahçıvan bu konuyla ilgili olarak şu açıklamayı yaptı:

"Düzenleme yapılırken bazı alanların eksik bırakılmasından dolayı yaşanan kaos, sektörlerimizde ciddi bir belirsizliğin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Her ne kadar saatler içinde bu konuda düzeltmeler yapılırsa da, bu tür kararların gerçeklerle ve piyasaya yansımaları olumsuzlukların önceden hesaplanarak yapılması önemlidir. Çünkü alınan bu kararlar, böylesine önemli bir süreci suistimal ederek kendi çıkarı için kullanmaya çalışan insanlara fırsatlar verirken, diğer yandan sanayicinin kendi finansal sorumluluklarını da aksatabilmektedir. Bugün birçok işletmenin kamuya, personeline, dış ticaretteki iş ortaklarına karşı olan finansal sorumlulukları devam ederken, çek ayağının tartışmalı ve tek taraflı olarak kesilmesi; en ciddi firmalarımızda dahi yaratacağı belirsizlikle, çok önemli bir açmaza neden olabilmektedir. Finans gibi bir dakikanın bile çok önemli olduğu bir konuda, bu tür uygulamaların sektör gerçekleri ve piyasa gerçekleri değerlendirilerek, sektörlerle iştişare edilerek ve bu hassasiyetler içerisinde ele alınarak bir karara bağlanması gerekmektedir."

Adana Çiftçiler Birliği Başkanı Mutlu Doğru: Çek takas merkezlerinin bu sabahdan itibaren işlem yapmaması, 30 Nisan-31 Mayıs arası (bu tarihler dahil) çeklerin ibraz edilerek tahsilatının yapılamayacak olması, ticaret hayatını olumsuz etkiler ve tüm piyasa kilitlenir. Bu uygulamanın acilen düzeltilmesi gerekir.

Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi verilerine göre, bankalara, 2021 yılının ilk çeyreğinde ibraz edilen 240 bin keşideciye ait 3.5 milyon adet çekin toplam tutarı 286 milyar TL oldu.

Bir önceki yıla göre; çek adedi yüzde 4, keşideci sayısı (tekilleştirilmiş) yüzde 3 gerilerken, çek tutarı ise yüzde 22 arttı. Karşılıksız işlemi yapılan çek tutarı azaldı. Ocak - Mart 2021 döneminde bankalara ibraz anında karşılıksız çıkan, 5.9 bin keşideciye ait 33 bin adet çekin toplam tutarı 2,7 milyar TL oldu. Geçen yılın aynı dönemine göre, karşılıksız işlemi yapılan çeklerin tutarı yüzde 19, çek adedi yüzde 41, tekil keşideci sayısı ise yüzde 57 geriledi. Karşılıksız işlemi yapılan 2,2 bin keşideciye ait toplam 279 milyon TL tutarındaki 3,9 bin adet çek daha sonra ödendi. Karşılıksız işlemi yapılan çek tutarının ibraz edilen çeklere oranı bir önceki yıla göre geriledi. Mart ayında karşılıksız işlemi yapılan çeklerin bankalara ibraz edilen çeklere oranı; tutar olarak bir önceki yılın aynı ayına göre 0,7 puan azalarak yüzde 1, adet olarak ise 0,8 puan gerileyerek yüzde 0,9 oldu.

2021 yılı Ocak-Mart döneminde, karşılıksız işlemi yapılan çek tutarının en yüksek olduğu 5 il sırası ile İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya ve Bursa olurken, keşideci sayısının en yüksek olduğu 5 il sırasıyla İstanbul, İzmir, Ankara, Bursa ve Antalya oldu.

Tutar olarak karşılıksız işlemi yapılan çeklerin ibraz edilen çeklere oranının en yüksek olduğu 5 il sırasıyla yüzde 10,9 ile Gümüşhane, yüzde 4,9 ile Kırşehir, yüzde 4,8 ile Adıyaman, yüzde 4,2 ile Hakkari ve Mardin oldu. Cumhuriyet

İŞ DÜNYASI NE DEDİ?

‘SİSTEME KİLİT’ UYARISI...

EKONOMİ SERVİSİ

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıkıoğlu, karşılığı olan çeklerin ödenmemesinin bütün sistemi kilitlediğini belirterek, “Bu sorunun acilen çözülmesini, tüm iş dünyamız adına talep ediyoruz” ifadesini kullandı. Hisarcıkıoğlu, Twitter hesabından yaptığı açıklamada, çeklere ilişkin ödeme sorunlarına dikkati çekti. Hisarcıkıoğlu, “Çek düzenlemesi ile ilgili karşılığı olan çeklerin de tahsil edilemediği şikayetleri geliyor. Karşılığı olan çeklerin ödenmemesi bütün sistemi kilitliyor” dedi.

‘Sektörlerle istişare edilmeli’

TÜSİAD Başkanı Simone Kaslowski ise, Twitter hesabından yaptığı açıklamada, “Pandemi döneminde ödeme zorlukları içinde olanın mağduriyetini önlemek amacıyla getirildiği tahmin edilen çek düzenlemesi maalesef maksadın ötesinde tüm ekonomiyi tıkayabilir. Süratle düzeltilmesini temenni ediyoruz” ifadesini kullandı.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan salgınla mücadele kapsamında kısıtlamalar dikkate alınarak, hak kayıplarının önlenmesi amacıyla tam kapanma dönemi için çek tahsili ve icra süreçleri ile ilgili düzenlemelerin, piyasada çok ciddi bir belirsizlik yaratarak ödeme kaosuna yol açtığını belirterek şunları kaydetti:

“Düzenleme yapılırken bazı alanların eksik bırakılmasından dolayı yaşanan kaos, sektörlerimizde ciddi bir belirsizliğin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Her ne kadar saatler içinde bu konuda düzeltmeler yapılsa da, bu tür kararların gerçeğe ve piyasaya yansımaları olumsuzlukların önceden hesaplanarak yapılması önemlidir.

Çünkü alınan bu kararlar, böylesine önemli bir süreci suistimal ederek kendi çıkarı için kullanmaya çalışan insanlara fırsatlar verirken, diğer yandan **sanayinin** kendi finansal sorumluluklarını da aksatabilmektedir.

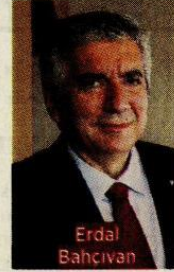
Finans gibi bir dakikanın bile çok önemli olduğu biri konuda, bu tür uygulamaların piyasa gerçekleri değerlendirilerek, sektörlerle istişare edilerek ve bu hassasiyetler içerisinde ele alınarak bir karara bağlanması gerekmektedir.”

Rifat Hisarcıkıoğlu

Simone Kaslowski

Erdal Bahçivan

**ÇEK ÖDEMESİNDE ERTELEME
SİKINTISI KISA SÜREDE AŞILDI**

**Ticaret Bakanlığı
yeni bir tebliğle
piyasayı rahatlatmış**

ÇEKTE KAOS ÇÖZÜLDÜ

Çeklerin
ibrazıyla ilgili
reel sektörün
önünü açması
için çıkarılan
düzenleme

kaos yarattı geri adım
atıldı. Karşılıklı çekler 30 Nisan-31
Mayıs arasında ödenmeye devam edilecek

NE? OLMUŞTU

TÜRKİYE Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'nda Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un görüşmeleri sırasında milletvekillerinin önergesiyle, tam kapanma nedeniyle hak kayıplarının önlenmesi amacıyla, ibraz süresinin son günü 30 Nisan ile 31 Mayıs arasında denk gelen çeklerin ibrazı ertelenmişti. Reel sektöre nefes aldirmek için düşünülen uygulama ise pratikte sorunlara neden olmuştu.

Hesabında para olanların dahi çeklerini ödemesi sorunu yaşananınca piyasada ödeme problemi yaşanmıştı.

İTİRAZ EDİLDİ

Plastik Sanayicileri Derneği (PAGDER) Başkanı Selçuk Gülsün, "İşletmeler finansal nakit akışlarını planlarken bu çeklerin vadesinde ödeneceğini öngörerek planlama yapıyor. Söz konusu düzenleme ile bir ay süresince tüm çeklerin ibraz süresinin ertelenmesi ise işletmelerin finansal yapısının tamamen çökmesi anlamına gelecektir. Bu sebeple söz konusu

düzenlemede hızla bir değişikliğe gidilerek çeklerin ibraz süresinin değil karşılıksız çıkan çeklerin takip süresinin ertelenmesi gerekmektedir" açıklaması yapmıştı.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu da ilk gün 'teşekkür' ettiği düzenlemenin ertesi gün sistemde sıkıntıya neden olduğunu anlatarak, kararta ilgili düzenleme çağrısı yapmıştı. Denizli Sanayi Odası Başkanı Müdat Keçeci, bu kararın geri alınmaması durumunda bankalarda temerrütlerin olabileceğini, işçi maaşlarının ödenemeyebileceğine dikkat çekmişti. İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçıvan ise düzenlemenin piyasada çok ciddi bir belirsizlik yaratarak ödeme kaosu na yol açtığını belirtmişti. Kocaeli Sanayi Odası Başkanı Ayhan Zeytinoğlu, bu süreçte çeklerini ödeme kabiliyeti olanların çeklerini ödemesine izin verilmesi gerektiğini belirtmişti.

İbraz süresinin son günü 30 Nisan ile 31 Mayıs arasında denk gelen çeklerin 1 Haziran'dan sonraya ertelenmesi dün piyasalarda kısa süreli kaos yarattı. Takasbank çek işlemlerini durdurdu. Çek tahsilatı yapamayan esnaf ve sanayicinin, Sosyal Güvenlik Kurulu, işçilik, hammadde, akreditif, kredi gibi ödemelerinde gecikmeye girme tehlikesi doğdu. Hatta bazı bankalar 'vade uzadı' diyerek müşterilerden ek faiz istemeye başladı. Reel sektör temsilcileri çek takaslarına getirilen erteleme piyasa nakit sıkışıklığı yaratacağı uyarısında bulununca Ticaret Bakanlığı devreye girdi. Ticaret Bakanı Mehmet Muş önce açıklama yaptı, daha sonra da Resmi Gazete'nin mükerrer sayısında konuya ilişkin bir tebliğ yayımlandı.

KARŞILIĞI VARSA ÖDENECEK

Ticaret Bakanlığı'nın çeklerin ibrazı ve ödemelerinde yapılan yeni düzenlemenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslara ilişkin tebliğine göre, ibraz süresinin son günü, 30 Nisan-31 Mayıs arasında isabet eden çeklerin, belirtilen tarihler arasında bankaya ibraz edilmesi halinde, çek hesabı sahibinin hesabında çekin karşılığının bulunmaması kaydıyla çek bedeli ödenecek.

İbraz süresinin son günü, söz konusu tarihler arasında isabet eden çeklerin, belirtilen tarihler arasında bankaya ibraz edilmesi ve çek hesabı sahibinin hesabında çekin karşılığının bulunmaması halinde ise 1 Haziran 2021 tarihinden önce Çek Kanunu kapsamındaki "karşılıksızdır" işlemi yapılmayacak,

1 Haziran'dan sonra ise söz konusu çeklerle ilgili gerekli işlemler yapılabilecek.

HUKUKİ SORUN OLUR MU?

Hukukçular, kanun metninin tebliğ ile değiştirilemeyeceğini, yasal düzenlemede ibraz yasağı olmasına rağmen çeki ödeyen bankanın suç işlemiş sayılabileceğine, kanuni düzenleme yapılması gerektiğine işaret etti. Ancak uzmanlar, çeki keşide eden kişinin iyi niyetli olması durumunda tahsilatta sorun yaşanmayacağını belirtiyor. Bankalar da dün itibarıyla karşılığı olan çekleri ödedi.

PAZARTESİ TAKAS GÜNÜ...

Genellikle ay başlarında çeklerde büyük takas günü yaşanıyor. Bankacılar pazartesi günü de sistemde sorun çıkmayacağını belirtiyor. Dükkü tebliğle bankacıların soru işaretleri de giderilmiş oldu.

Çek düzenlendiği yerde ödenecekse 10 gün, düzenlendiği yerden başka bir yerde ödenecekse ibraz süresi 30 gün oluyor. Tebliğe göre, ibraz tarihinin son günü 30/4/2021 ile 31/5/2021 tarihleri arasında isabet ediyorsa muamelesiz iade edilecek.

Bu çekin işlemi 1 Haziran itibarıyla başlayacak. 1 Haziran'dan sonra on günlük ibraz süresi kuralı dikkate alınacak.

Dilek
GÜNGÖR
SABAH

ÇEK PİYASASINDA SON DURUM NE?

İŞ DÜNYASINDAN YÜKSELEN ŞİKAYETLER ÜZERİNE YENİ DÜZENLEME YAPILDI AMA ÇEK KAOSU İLE PANİK YAŞANIYOR

AKP'nin iş dünyasının görüşünü bile almadan çıkardığı çek düzenlemesi iş dünyasında büyük paniğe yol açtı. Tepkilerin artması üzerine Ticaret Bakanlığı TBMM'nin çıkardığı yasaı basın açıklamasıyla düzeltmeye çalıştı. Ancak bu açıklama da kaosu önleyemedi

AKP, pandemide mağduriyet yaşanmasını önlemek amacıyla hiç kimse-nin görüşünü almadan tepeden inme yöntemle çek tahsilatlarını durduran bir yasal düzenleme çıkardı.

İş dünyası düzenleme yüzünden işçi maaşlarının bile ödenemeyeceği uyarıları yaptı. Tepkilerin artması üzerine Ticaret Bakanlığı TBMM'nin çıkardığı yasaı basın açıklamasıyla düzeltmeye çalıştı. Ancak bu açıklama da kaosu önleyemedi. Tam kapanma-nın ilk gününde iş dünyasını

Erdoğan
SUZER

ayağa kaldıran düzenleme TBMM'de görüşülen torba yasa teklifinin içerisine son anda AKP Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve arkadaşlarının önergesiyle eklendi. TBMM Genel Kurulunda torba teklifle birlikte jet hızıyla kabul edilen düzenleme göre, ibraz süresinin son günü 30 Nisan ile 31 Mayıs arasında isabet eden çekler, bu tarihler arasında ibraz edilemeyecek. Ancak 1 Haziran'dan sonra kalan süre için ibraz işlemi yapılabilecek.

YASAYA NEŞTER

İş dünyasında yaşanan büyük rahatsızlığın ardından Ticaret Bakanlığı basın açıklaması yapmak zorunda kaldı. Bakanlık açıklamasında çek hesabı sahibinin hesabında çekin karşılığı-nın bulunması kaydıyla çekin ödenmesi gerektiğini bildirdi. Açıklama yeni bir kaosa yol açtı. Türkiye tarihinde ilk kez yasa hükmünün basın açıklamasıyla düzeltilmeye çalışıldığını gördü. SÖZCÜ'ye konuşan iş insanları, yasa yerine bakanlık açıklaması dikkate alınıp ibraz edilse bile, borçluların banka hesaplarında para bulundurmayarak borç ödemekten kurtulacaklarını belirttiler.

İş dünyası düzenleme yüzünden işçi maaşlarının bile ödenemeyeceği uyarıları yaptı.

İSO: CİDDİ BİR BELİRSİZLİK OLUŞTU

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Başkanı **Erdal Bahçivan**, yaşananların piyasada çok ciddi bir belirsizlik yarattığını söyledi. Bahçivan, "Düzenleme yapılırken bazı alanların eksik bırakılmasından dolayı yaşanan kaos, ciddi bir belirsizlik ortaya çıkardı. Saatler içinde düzeltmeler yapılsa da, bu tür kararların olumsuzlukların önceden hesaplanarak yapılması önemli" dedi.

Önce teşekkür etti sonra 'sistem kilitlendi' dedi

TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu, düzenlemenin TBMM'de kabul edildiği 29 Nisan'da sosyal medya hesabından, "Çeklerin banka ile icra iflas takiplerinin 31 Mayıs 2021'e kadar durdurulmasına ilişkin yasal düzenleme için Cumhurbaşkanımız Sn. @RTErdogan ve Meclisimize teşekkür ediyoruz" açıklamasını yayımladı.

Hisarcıkıoğlu, olayın anlaşılması üzerine Cuma günü yeni bir tweet atarak, "Karşılıklı olan çeklerin ödenmemesi bütün sistemi kilitliyor. Bu sorunun acilen çözülmesini, tüm iş dünyamız adına talep ediyoruz" dedi. AKP'ye yakın gazetelerin yazarlarından da düzenlemenin iş dünyasında kaosa yol açtığı ifadeleri kullanıldı.